

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ
ТРИНАДЦЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина друга

Стенограма пленарного засідання
11 лютого 2025 року

Київ 2025

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ

ТРИНАДЦЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина друга

*Стенограма пленарного засідання
11 лютого 2025 року*

Головне управління документального забезпечення
Апарату Верховної Ради України

ЗМІСТ

Засідання перше
(Вівторок, 11 лютого 2025 року)

Частина друга

Виступи уповноважених представників депутатських фракцій і груп	...6
Проведення сигнального голосування для прогнозування результатів розгляду питань порядку денного	...13
Прийняття постанов Верховної Ради України:	
«Про План законопроектної роботи Верховної Ради України на 2025 рік»	...13
«Про порядок денний тринадцятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання»	...17
Прийняття рішення про запрошення на пленарне засідання Верховної Ради України міністра освіти і науки України для надання інформації	...20
Прийняття в першому читанні за основу проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо врегулювання питання проведення обов'язкової евакуації»	...21
Внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення умов ведення господарської діяльності	...27
Прийняття в першому читанні за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення функціонування індустриальних парків»	...40

Прийняття рішення про опублікування в газеті «Голос України»
для всенародного обговорення, доопрацювання з урахуванням
наслідків обговорення та подання на повторне перше читання
проекту Закону України «Про кредитну історію» ...46

[Результати поіменного голосування](#)

ЗАСІДАННЯ ПЕРШЕ

*Зал засідань Верховної Ради України
11 лютого 2025 року, 12 година 10 хвилин
(Після перерви)*

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради
України **КОРНІЄНКО О.С.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слава Україні!

Відповідно до прийнятої нами Постанови «Про деякі питання організації роботи Верховної Ради України дев'ятого скликання в умовах дії воєнного стану» сьогодні ми продовжуємо наше пленарне засідання.

Шановні колеги, звертаю увагу, що згідно з прийнятою Верховною Радою України постановою усі присутні на пленарному засіданні не повинні поширювати інформацію щодо його початку, перебігу та прийнятих у парламенті рішень раніше ніж через годину після оголошення перерви у пленарному засіданні. Прошу всіх колег неухильно дотримуватися прийнятого українським парламентом рішення та відповідально поставитися до забезпечення безпеки єдиного законодавчого органу нашої держави.

Шановні колеги, у разі повітряної тривоги буде оголошено перерву в нашому пленарному засіданні, і ми всі маємо перейти до безпечних місць відповідно до схеми укриття.

Шановні народні депутати, сьогодні день народження у нашої колеги народної депутатки України Лади Валентинівни Булах. Давайте привітаємо колегу, побажаємо їй міцного здоров'я, натхнення та нових здобутків у професійній діяльності. Вітаємо! *(Оплески)*.

За парламентською традицією пропоную розпочати роботу з виконання Державного Гімну України.

(Лунає Державний Гімн України).

Триває 1084-й день рішучого спротиву України в повномасштабній збройній агресії російської федерації. Від імені українського парламенту дякуємо нашим захисникам і захисницям, які відважно в запеклому протистоянні боронять нашу землю, незалежність і суверенітет. Пишаємося стійкістю та героїзмом наших воїнів. Їхня відвага – це наш щит, а наша єдність і підтримка – їхня опора.

Вшануймо хвилиною мовчання пам'ять усіх, хто віддав життя за право українського народу жити у вільній суверенній державі, а також невинних жертв російської агресії.

(Хвилина мовчання).

Прошу сідати.

Шановні колеги, на засіданні Погоджувальної ради ми домовилися надати час (до 3 хвилин) для виступів уповноважених представників депутатських фракцій і груп. Прошу представників депутатських фракцій і груп записатися на виступи.

Жупанин, фракція «Слуга народу».

Ігор Петрович Марчук. Будь ласка.

Нагадую, що виступати має одна людина, говорити має одна людина, стояти може багато людей.

МАРЧУК І.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (одномандатний виборчий округ № 193, Хмельницька область, політична партія «Слуга народу»). Доброго ранку, шановні колеги! На наших футболках зображено логотип «АН-225 МРІУА». Це найбільший літак у світі, збудований в Україні. У 2004 році Ан-225 «Мрія» потрапив до Книги рекордів Гіннеса за його понад 240 світових рекордів, що стало абсолютно унікальним випадком за всю історію авіації. Це був наш літак АН-225 «Мрія», але його знищили. 27 лютого 2022 року Ан-225 «Мрія» нищили два вороги: один – озброєний до зубів, з танками та гелікоптерами, інший – мовчазний і підступний, як злоякісна хвороба. Перший був відкинутий від Києва назад за поребрик, другий – ще й досі в Україні й продовжує системно нищити наші мрії. Ім'я цього ворога – бюрократизм. Бюрократизм роз'їдає нашу державу зсередини. Де бюрократизм, там квітне канцелярщина, тяганина, хабарництво, свавілля та неефективність. Сьогодні ця хвороба в особі чиновників Державної авіаційної служби України намагається знищити чергову мрію – мрію пілотів та конструкторів-аматорів розвивати свою справу в Україні.

Хто такі аматори, запитаєте ви? Чому вони важливі? Так ось, щоб ви розуміли, конструктори-аматори – це, по суті, стіви джобси авіації, це мрійники, які у своїх гаражах та майстернях будують легкомоторні повітряні судна, а потім стають другими у світі серед виробників надлегких літаків, це натхненники, які гуртують навколо себе допитливу молодь, заохочуючи її до творення авіаційної техніки та безпілотних систем, це дослідники, що впроваджують інноваційні рішення та технології, пілотують власну річ – зібрані літаки. Практично три роки тягомтини, пов'язаної з реформою авіаційних правил щодо допусків літаків аматорської конструкції до експлуатації, закінчилися майже нічим – бюрократи з Державіаслужби грубо проігнорували пропозиції громадської організації – «Федерації експериментальної та аматорської авіації України».

Звертаюся до уряду та особисто до Прем'єр-міністра України з проханням реалізувати свої повноваження, надані Конституцією та законами України, і надихнути керівництво Державіаслужби на всебічну дерегуляцію та спрощення авіаційних правил. Віддайте нарешті той ефективний компроміс з авіаторами і збережіть аматорську авіацію в Україні!

Слава Україні! Шана українським авіаторам! (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям Слава!

Юрій Павленко, депутатська група «Платформа за життя та мир».

ПАВЛЕНКО Ю.О., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановний головуєчий, шановний український народе! Прошу вважати мій виступ депутатським запитом до Кабінету Міністрів України.

Нагадаю, що Верховна Рада ще в жовтні минулого року прийняла закон про внесення зміни до закону щодо грошового забезпечення військовослужбовців, захоплених у полон або зниклих безвісти. З 1 лютого 2025 року цей закон вже мав би набрати чинності, та Кабінет Міністрів й до сьогодні не затвердив порядок виплати грошового забезпечення військовослужбовцям, які захоплені в полон або зникли безвісти. Не внесено змін до постанов № 550, № 884 уряду.

До мене як до народного депутата, думаю, й до інших народних депутатів також надходять численні звернення від членів сімей полонених та зниклих безвісти військовослужбовців з проханням роз'яснити основні положення закону. У суботу я мав чергову зустріч з родинами зниклих безвісти і передаю вам їхні тривоги. Єдине, лише в п'ятницю профільне управління Міноборони надало попереднє роз'яснення щодо реалізації даного закону військовим частинам, що принаймні дозволить цим родинам отримати виплати за січень на цьому тижні.

Крім того, закон, нагадаю, розширює коло отримувачів грошового забезпечення зазначених категорій військовослужбовців. Якщо раніше грошове забезпечення отримували лише чоловік та/або дружина, то тепер місячна сума має бути розділена між дружиною, батьками, тими, хто виховує дітей військовослужбовця, що в багатьох випадках дуже важко зробити. Відповідно до нових норм сума коштів, яку отримає неповнолітня дитина такого військовослужбовця за лютий, буде меншою, ніж отримували в попередні місяці, включаючи січень.

До того ж запроваджено і депонування 50 відсотків грошового забезпечення у військових частинах. Значно зростає і значення особистого розпорядження військовослужбовця. Водночас ті військовослужбовці, які на момент прийняття закону вже були полонені або зникли безвісти, таких розпоряджень не мають і не можуть мати, а відповідно члени їх сімей отримують менше коштів. Роз'яснення Кабінет Міністрів також не додав.

Такі зміни щодо даного закону є суттєві й чутливі. А відсутність передбачених законом підзаконних актів сьогодні породжує суспільну напругу і образу на державу з боку членів родин військовослужбовців, які в полоні або зникли безвісти. Не виключаю, що і військові частини не знають, як виконувати

передбачене законодавство. За оперативною інформацією, ТЦК опрацьована лише третина запитів військових частин.

Вимагаю від Міністерства оборони, уряду терміново проаналізувати ситуацію і...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гнатенко, група «Відновлення України». Будь ласка.

ГНАТЕНКО В.С., *член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 49, Донецька область, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»).* Шановний пане головуєчий, шановні колеги! Сьогодні перед нами стоїть важливе завдання – прийняття Плану законопроектної роботи Верховної Ради України на 2025 рік та порядку денного тринадцятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання. Ці документи визначатимуть наші пріоритети на наступні місяці. Від злагодженості парламенту залежить позиція України на міжнародній арені, підтримка наших союзників, майбутні мирні перемовини.

Україну підтримують зброєю, фінансами, гуманітарною допомогою, але найбільший ресурс, який ми сьогодні отримуємо, – це довіра, яку ми не маємо права змарнувати, яку підривають корупція, безвідповідальність та політичні ігри.

Проте ситуація з довірою до місцевої влади в деяких регіонах просто кричуща. У той час як Покровськ перебуває на межі гуманітарної катастрофи, і ми це не раз вже казали, місцева влада витрачає мільйони бюджетних коштів на власні потреби замість допомоги людям. Я вже казав, що 34 мільйони сьогодні спрямовано на благоустрій руїн у Покровську. Зараз ми бачимо новий тендер на закупівлю квітів на суму близько 100 тисяч гривень. І це лише одна закупівля.

Інший приклад, коли окупована Луганщина, бюджет якої сьогодні становить 1 мільярд гривень, спрямовує 200 мільйонів гривень на будівництво доріг. Незрозуміло, на які дороги і які кошти. Це, дійсно, абсурд, злочинне марнотратство, яке потрібно припинити.

Незрозуміла ситуація з Міністерством фінансів, яке це питання пропускає, а також з правоохоронними органами, які це бачать і нічого не роблять. Гроші мають передусім працювати на оборону, соціальну підтримку та відновлення нашої держави. Ми не можемо допустити, щоб такі кошти неефективно витрачалися. Кожна гривня повинна працювати на благо народу, особливо в такий критичний час. Ми повинні забезпечити, щоб бюджетні кошти використовувалися для відновлення інфраструктури, забезпечення безпеки та покращення життя людей, постраждалих від війни.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Цимбалюк Михайло Михайлович, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

ЦИМБАЛЮК М.М., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»)*. Фракція «Батьківщина». Шановний пане головуєчий, шановні колеги! Тема доступності за ціною ліків для населення і достойної їх якості є надзвичайно актуальною, і ми дякуємо Президенту за те, що він порушив це питання на рівні РНБО.

Юлія Тимошенко, яка очолює Тимчасову слідчу комісію Верховної Ради України з питань розслідування можливих фактів порушень законодавства України щодо фінансування лікування та реабілітації військовослужбовців у медичних закладах, не раз казала про цю проблему. Варто підвищити роль Антимонопольного комітету в проблемах забезпечення рівного доступу фармацевтичних компаній до ринку, тому що, ще раз підкреслюю, якість ліків, їх доступність для громадян усіх категорій є надзвичайно важливим питанням. Інша річ – їхня якість і ціна. Для цього, дійсно, потрібно включити всі державні важелі, щоб не було зловживань на ринку забезпечення ліків.

До того ж, коли ми кажемо про лікування наших поранених героїв, тут, однозначно, повинен бути державницький підхід щодо всіх лікувальних закладів, незалежно від форми власності, де знаходяться на оздоровленні, лікуванні наші герої.

Наступне. Уряд запроваджує механізм лікування ветеранів та учасників АТО за повноцінною програмою, і тут важливо, щоб уже з березня ця програма запрацювала, щоб кожен демобілізований ветеран, учасник бойових дій міг звернутися до сімейного лікаря, де йому буде запропоновано весь спектр надання медичних гарантій за державний кошт. Це і реабілітація, і встановлення в разі потреби повністю за державний кошт протезування. Також важлива психологічна та інша реабілітації за сучасними програмами.

Тема ліків в Україні не є новою. І коли Юлія Тимошенко з командою порушили цю проблему, дехто казав, що це корпоративна чи якась замовна кампанія. Порушення цієї проблеми на рівні РНБО вказує, що це, справді, державна проблема, яку потрібно вирішувати комплексно. У нас є щира надія на те, що Президент і надалі дасть чітке доручення міністру охорони здоров'я, Прем'єр-міністру, Антимонопольному комітету і всім зацікавленим органам навести порядок з цінами на ліки.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Лариса Білозір, депутатська група «Довіра». Будь ласка.

БІЛОЗІР Л.М., *голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 15, Вінницька область, самовисуванець)*. Шановні українці, шановні колеги! Сьогодні мій виступ стосуватиметься знову освітянських питань, і ви зараз зрозумієте, чому.

Буквально за останні чотири місяці профільний Комітет з питань освіти, науки та інновацій тричі висловив недовіру Міністерству освіти і науки. Перший раз – у частині забезпечення підручниками. Другий раз – у частині забезпечення вчасної підготовки підзаконних актів до Закону України «Про дошкільну освіту», здається, з 40 підзаконних актів готовий лише один, хоча вже з січня цей закон набрав чинності. Третій раз – у частині незадовільної роботи МОН у 2024 році щодо здійснення заходів з ефективного використання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам.

У мене таке відчуття, що якщо ми будемо розглядати контрольні питання з інших напрямів діяльності Міністерства освіти і науки, то оцінка буде така сама – незадовільна. Для Міністерства освіти і науки це так званий антирекорд. Особливо мені болить питання державних субвенцій. Ми в цьому залі проголосували про виділення з бюджету досить великої суми коштів на укриття: у 2023 році – 1,5 мільярда гривень, у 2024 – 2,5 мільярда гривень, а також уряд додатково виділив ще 5 мільярдів гривень. Знаєте, на скільки Міністерство освіти освоїло ці кошти? Усього лише на 54 відсотки. Тобто ті проекти, що є нагальними для наших дітей, зокрема укриття, фактично не реалізуються. Знаєте, скільки в минулому році для дітей було створено нових місць в укриттях? Близько 4 тисяч. Вартість такого місця для дитини становить 300 тисяч гривень. Це ефективне використання коштів? До того ж невідомо, що було зроблено в тих восьми прифронтових областях за 5 мільярдів гривень.

Шановні колеги, прошу звернути увагу, у цьому залі голосуються питання щодо виділення величезних сум коштів, які неефективно використовуються Міністерством освіти і науки.

Також хочу звернути увагу на надання субвенції для модернізації харчоблоків – використано 64 відсотки коштів. У Вінницькій області не було модернізовано жодного харчоблока, тому що кошти виділили в кінці осені, і були поставлені такі умови, що якщо ти не використовуєш кошти, громади мають дофінансовувати. Отже, практично всі громади відмовилися від освоєння тих коштів.

Сподіваюся, не лише профільний комітет, а й парламент загалом, дасть оцінку роботи, особливо в цю п'ятницю, коли міністр освіти і науки прийде до нашого залу засідань на «годину запитань до Уряду».

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ірина Констанкевич, група «Партія «За майбутнє». Будь ласка.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (одномандатний виборчий округ № 23, Волинська область, самовисуванець). Шановні колеги! Хочу до вас звернутися з проблемою тих людей, про яких ми все менше і менше говоримо від початку повномасштабної війни. Я маю на увазі

пенсіонерів, зокрема ту вузку групу, яке проживає на території, що ми умовно називаємо Чорнобильською зоною. Йдеться про пенсіонерів, які мешкають в кількох областях України. Це Волинська, Житомирська, Рівненська, Київська та Чернігівська області. Таких пенсіонерів налічується понад пів мільйона. Діями уряду їм упродовж тривалого часу зменшували виплати, доплати, пенсії.

Станом на сьогодні ми бачимо, що чорнобильське законодавство в частині пенсіонерів виконується лише на 30 відсотків. Тобто все, що планувалося і, власне, має законодавче врегулювання, наразі не виконується.

Останні дії уряду, зокрема Міністерства соціальної політики, свідчать про те, що вони не розуміють масштабів тих проблем, які на сьогодні існують, зокрема щодо невиконання законів про захист чорнобильців, рішень конституційного суду, інших судів, які захищають пенсійні виплати чорнобильців.

Остання постанова, яка з'явилася у грудні 2024 року, є свідченням повної непрофесійності і безпорадності Міністерства соціальної політики, адже в ній пропонується врегулювати пенсійні виплати чорнобильцям, але те, у який спосіб, створило насправді повний хаос і колапс. Пенсіонери-чорнобильці щодня з 5 години ранку стоять біля ЦНАП, Пенсійного фонду, втрачають свідомість, потрапляють до лікарень. Наразі ми маємо величезну проблему стосовно цієї категорії пенсіонерів. Створено соціальну напругу. Відбуваються зустрічі з місцевою, регіональною владою, ми комунікуємо з урядом, але, на жаль, віз і нині там.

Тому перше, що я хотіла б просити і, власне, наполягаю на тому, щоб Міністерство соціальної політики все-таки виправило власні помилки і розв'язало проблему, яку створили для цієї категорії пенсіонерів, яку ми умовно називаємо чорнобильцями. Не можна вирішувати якісь часткові проблеми за рахунок великої кількості пенсіонерів, які загалом отримують дуже невеликі виплати від держави, – пенсії, що в середньому становлять 3-4 тисячі гривень на місяць.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наталія Піпа, фракція «Голос». Будь ласка.

ППА Н.Р., секретар Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (одномандатний виборчий округ № 115, Львівська область, політична партія «Голос»). Дорогі українці, хочу почати виступ від імені нашої фракції насамперед з подяки Збройним Силам України за те, що ми маємо державу, кожен з нас може займатися своєю справою, окрім Збройних Сил України. Завдяки Збройним Силам України наші діти можуть вчитися, а вчителі навчати. Хочу подякувати їм за ту стійкість, яку вони проявили і під час епідемії COVID-19, і проявляють сьогодні під час війни. Але ми мусимо також розуміти, що в нас є очна, змішана форми навчання та онлайн-навчання.

Пандемія COVID-19 і війна дуже вплинули на результати навчання. Ми знаємо, що середній бал ЗНО дуже знизився, що вже фактично п'ятий рік

поспіль учні 4-х, 9-х та 11-х класів не складають ДПА. До речі до мене з цього приводу надходить багато звернень як від вчителів, так і від батьків. Час повертати ДПА, адже кожен українець має мати базові знання. Хто це все творить? Це все творять спільно вчителі та батьки, це відбувається лише в їхній співпраці.

Я тримаю в руках результати дослідження, яке провели дослідницька компанія «Fama» та громадська спілка «Освіторія», де йдеться, що в нас щороку зменшується кількість вчителів. Старше покоління вчителів не витримують, а молоді майже не ідуть в цю професію. Сьогодні найнижча заробітна плата саме в освітній сфері – це 13 тисяч гривень на місяць, а дехто не отримує навіть мінімальної, якщо має меншу кількість годин, ніж на ставку.

Про що я хочу сказати? Якщо сьогодні справедлива перемога і мир залежать від ЗСУ, то стійкість України в майбутньому – лише від освіти. Ми маємо підтримати вчителів. Ми багато чуємо від Мінфіну, що немає грошей, але коли в Президента виникла пропозиція не про 4 тисячі доларів США, як раніше, а щоб виплатити 1 тисячу гривень, а пізніше 2 тисячі гривень, то (о, диво!) уряд знайшов 12 мільярдів гривень, щоб дати їх на зарплати, то того ж, усім однаково, незалежно від того, краще чи гірше вчитель навчає, чи вкладає він душу і серце, чи лише відбуває уроки, дає завдання дітям, а не викладається.

Настав час це змінити. Якщо до сьогодні ми ще не знайшли грошей у бюджеті, ми повинні це зробити, але ми маємо запропонувати систему. Ще в серпні 2019 року, коли я перший день прийшла до цієї Верховної Ради, я зареєструвала законопроект, як варто змінити систему оплати вчителів, адже саме від вчителів, від поваги до них, від їх мотивації залежить навчання наших дітей. Ми маємо в них вкластися. Ми часто згадуємо про інші освітні системи, але в тих освітніх системах вчитель має середню заробітну плату та повагу суспільства, і вона може бути лише у співпраці держави, батьків і вчителя.

Тому ще раз закликаю Міністерство освіти і науки переглянути ті невикористані субвенції, а Міністерство фінансів – переглянути і виробити нову систему оплати праці вчителів, бо освіта – це майбутнє.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Петро Олексійович Порошенко, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

ПОРОШЕНКО П.О., член Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Дорогі друзі, цей тиждень – абсолютно визначальний, переломний момент для подальшого розвитку ситуації з безпекою України та існуванням Української держави. На Мюнхенській конференції з питань безпеки нарешті ми маємо повернути Україну до участі у своїй долі, зупинити ризик руйнації принципу «*Nothing about Ukraine without Ukraine*» (нічого про Україну без України).

Критична ситуація на фронті: Покровський напрямок, Часів Яр, Куп'янськ, Харківська область, Курськ. Армія потребує грошей, боєприпасів, захисту.

Скажіть, будь ласка, чим займається зараз влада України? Що ми чуємо з цієї трибуни? Необхідність пріоритету соціальних видатків, будівництво енергетики. І жодного слова про армію. Кілька тижнів тому регламентний комітет спільним голосуванням «слуг» і п'ятої колони кремля за вказівкою Офісу спробував усунути мене від участі в засіданнях Верховної Ради України. Мене, як і «Європейську солідарність», як і кожного з вас обрав народ і тільки народ визначає вашу подальшу долю. Замість цього ви атакуєте опозицію, атакуєте генералів, атакуєте бойових комбригів, демотивуєте армію. Ви вже перемогли Путіна? Ви вже маєте можливість знищувати опозицію і демократію? Послухайте, що минулого тижня вам казали в Брюсселі і Вашингтоні – скоротити обмеження воєнного часу, залучити опозицію до всіх переговорних процесів, нарешті підписати відрядження до Мюнхену, бо чотири представники «Європейської солідарності» отримали персональні запрошення. Замість цього ви плануєте блокувати опозицію, формувати лише п'ятьма менеджерами зовнішню політику держави, руйнувати оборону, міжнародну політику. Це дуже нагадує дні напередодні широкомасштабного вторгнення. Уважно вивчіть ці уроки. За єдність, яка об'єднає...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, дякую всім за виступи, прошу зайняти свої робочі місця, проведемо сигнальне голосування.

Відповідно до статті 28 Регламенту Верховної Ради України перед початком розгляду питань порядку денного пропоную провести сигнальне голосування. Нагадую, необхідно одночасно утримувати сенсорну кнопку та зелену кнопку «За» до появи результатів голосування на табло. Прошу взяти участь у сигнальному голосуванні.

«За» – 208.

Проголосували: за – 208, проти – 12, утрималися – 7.

Переходимо до розгляду питань порядку денного. Шановні колеги, до вашої уваги пропонується проект Постанови «Про План законопроектної роботи Верховної Ради України на 2025 рік» ([№ 13010](#)).

Ставлю на голосування пропозицію розглянути це питання за скороченою процедурою.

«За» – 199.

Рішення прийнято.

Прошу записатися на виступи: два – за, два – проти.

Софія Федина, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.
В'ятрович Володимир Михайлович. Будь ласка.

В'ЯТРОВИЧ В.М., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Іванні Климпуш-Цинцадзе.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іванно Орестівно, будь ласка.

КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О., голова Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Колеги, ви тут усі такі євроінтегратори, маєте купу прапорців, вішаєте їх на євроінтеграційні законопроекти, але погано чуєте те, з чим до вас звертається Європейська комісія. А члени комісії вам прямим текстом вкотре кажуть: припиніть атаки на опозицію, забезпечте можливість опозиції брати участь у прийнятті, ухваленні рішень, забезпечте можливість опозиції працювати в парламентській дипломатії. Ну, але ви ж робите вигляд, що погано чуєте.

Що ви напхали у цей проект Плану законопроектної роботи? Ви, очевидно, взагалі ігноруєте проблеми нашого війська, проблеми країни, яка сьогодні якнайбільше потребує мобілізації та захисту. Що ви робите натомість? Ви пріоритизуєте свої корупційні оборудки. У порядку денному першим питанням ви ставите законопроект щодо корупційної оборудки із закупівлі російського мотлоху для добудови Хмельницької атомної електростанції. Ви забули, що забрали гроші у ВПО? Ви затягуєте виплати родинам загиблих героїв. Ви не даєте можливості армії користуватися більшим відсотком ПДФО. Ви тягнете в Україну, щоб додатково збільшити нашу залежність від російської агресивної машини, російський мотлох за незрозумілі гроші, тоді, коли бюджет України потерпає від дефіциту. А наші партнери вам сказали, що копійки на це не дадуть. При цьому ви цинічно порушуєте закон і зневажаєте право. Ви мусите зрозуміти, що вам цього ніхто не пробачить і відповідати за весь цей злочин доведеться усім, хто проголосує за цей...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гринчук, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

ГРИНЧУК О.А., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Марії Мезенцевій-Федоренко.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Марія Мезенцева-Федоренко. Будь ласка.

МЕЗЕНЦЕВА-ФЕДОРЕНКО М.С., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (одномандатний виборчий округ № 168, Харківська область, політична партія «Слуга народу»). Дякую, пане віцеспікере. Шановні колеги, напевно, не всі з вас помітили, проте ми вперше за шість років обговорюємо такий важливий проект Плану законопроектної роботи Верховної Ради України на 2025 рік, і це прекрасно, що всі депутатські фракції і групи можуть зазначити ті пріоритети, які вбачають важливими.

Від імені Комітету з питань інтеграції України до Європейського Союзу вважаю доцільним зазначити, що 2025 рік обов'язково пройде під егідою наближення України до ЄС не лише в рамках законодавства, а й у фактичному виконанні всіх тих реформ, які ми вже підтримали. Це, безумовно, продовження роботи над судовою, антикорупційною реформами, а також реформою державної служби. Це відновлення справедливості щодо отримання посад відповідно до фаху і кваліфікації. Це боротьба з різними видами злочинності, корупцією, протидія терористичним актам, але й обов'язкове збереження основоположних прав громадян. Неодмінно настане той день, коли нам не доведеться продовжувати війсьний стан, настане перемога, справедливий мир, і нам обов'язково треба буде слідувати моніторингу, який пропонують інституції ЄС.

Важливо зазначити, що особливе значення має також судове співробітництво у кримінальних, цивільних та комерційних справах. Як відомо, зараз в Раді Європейського Союзу головують наші друзі і партнери з Польщі. Девізом головування стало гасло «Безпека, Європо». Тобто безпека в кожному вимірі: енергетика, нові альтернативні джерела енергозабезпечення, питання безпеки кожного громадянина. Ну, і для України – це, звісно, питання озброєння, забезпечення зброєю. Тому дякуємо європейським партнерам за збереження цього пріоритету для сил оборони.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Євтушок, фракція «Батьківщина».

Соболев. Будь ласка.

СОБОЛЄВ С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановні колеги, дійсно, дуже важливо, що ми розглядаємо не лише питання порядку денного, а й План законопроектної роботи, що повинно бути пріоритетним. Якщо вже ми підійшли до цього питання, хотілося б мати чіткі розділи, саме їх пріоритетність.

Якщо це стосується Збройних Сил, то ми повинні мати абсолютно чіткий перелік питань, які вносяться Міністерством оборони, іншими відомствами, щоб виконати цей пріоритетний пункт. Якщо це військово-промисловий комплекс, так само повинні бути визначені ключові питання. А не так, як сьогодні зранку

наш комітет латав дірки, щоб підтримати ключове підприємство – Південний машинобудівний завод, щоб це питання було включено до порядку денного на тиждень. Ну, який це План законопроектної роботи?

Питання нашої співпраці з НАТО. Поки ми не побачимо окремих розділ, який потребує конкретного переліку питань, ми не можемо дати відповідь на це. Так само й щодо питання розміщення збройних сил іноземних держав на території України. Ми вихоплюємо це питання посеред сесії і лише потім виносимо якісь рішення. Така сама історія стосовно співпраці з Європейським Союзом.

На мій погляд, досить нам вже ходити манівцями, бо ми затверджуємо, можливо, чудовий план роботи, який є, але цей план не враховує пріоритетів. Саме на це й треба звернути увагу, і це вимога нашої фракції.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бакунець Павло Андрійович, депутатська група «Довіра». Будь ласка (*Шум у залі*).

Бакунець Павло Андрійович, – я так і сказав. Слава Ісусу Христу!

БАКУНЕЦЬ П.А., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 122, Львівська область, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Слава навіки Богу! Пане головуєчий, приємно вражає те, що коли в країні велика криза, люди починають сподіватися, що Господь допоможе.

Господь допоможе завдяки Збройним Силам України, якщо цей парламент у своїй роботі звертатиме увагу на законопроекти, що потрібні українській армії. Тоді Господь допоможе українському народу здобути перемогу. Господь допоможе здобути перемогу, якщо в цьому залі, а ви не забувайте, що відповідатимете перед усією країною за всі наступні ситуації, хтось у законопроектній роботі нарешті зверне увагу, що про відповідальність перед українським народом потрібно питати також й уряд, який підзвітний Верховній Раді.

Тому ми до проекту Плану законопроектної роботи, власне, подали законопроект про те, аби ви мали можливість, викликавши сюди уряд, задати тому чи іншому урядовцю питання, бо запитань в українського народу до влади багато. Український народ мало розрізняє, хто з вас в залі є чи не є владою. Вас будуть запитувати, а щоб ви мали можливість хоча б щось відповідати, ви повинні мати можливість хоча б трохи контролювати виконавчу гілку влади.

Тож закликаю, аби сьогодні Господь допоміг нам правильно скласти систему управління в державі і відповідальність, включити до проекту Плану законопроектної роботи, власне, законопроект про відповідальність уряду перед парламентом, бо парламент відповідальний перед українським народом.

З вірою в перемогу, у Збройні Сили України, у Бога і в людей.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ще є бажаючі виступити? Тоді переходимо до голосування. Шановні колеги, займіть, будь ласка, свої робочі місця, і поки ви їх займаєте, коротко поінформую, що План законопроектної роботи включає 417 пунктів. Усі комітети надали свої пропозиції. Відповідно до статті 19¹ Регламенту Верховної Ради України, затвердженого законом, Апарат Верховної Ради України узагальнив ці пропозиції, сформувавши проект Плану законопроектної роботи Верховної Ради України на 2025 рік. Третина пропозицій має євроінтеграційні значки.

Шановні колеги, переходимо до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про підтримку проекту Постанови «Про План законопроектної роботи Верховної Ради України на 2025 рік» ([№ 13010](#)) у цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

«За» – 260.

Рішення прийнято.

Постанову прийнято.

Прошу показати по фракціях і групах.

Наступне питання порядку денного – проект Постанови «Про порядок денний тринадцятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання» ([№ 13011](#)).

Відповідно до частини першої статті 21 та частини першої статті 22 Регламенту Верховної Ради України Голова Верховної Ради України вніс на затвердження Верховною Радою проект постанови № 13011. Відповідно до вимог статті 21 Регламенту Верховної Ради України Апаратом Верховної Ради узагальнено пропозиції до порядку денного тринадцятої сесії Верховної Ради України та за результатами опрацювання сформовано зведені пропозиції щодо включення до порядку денного 2 тисяч 824 законопроектів.

На засіданні Погоджувальної ради депутатських фракцій і груп було обговорено і схвалено проект порядку денного тринадцятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання. Відповідно до положень статті 22 Регламенту Верховної Ради України дане питання обговорюється за скороченою процедурою.

Прошу записатися на виступи: два – за два – проти.

Савченко, фракція «Слуга народу».

САВЧЕНКО О.С., член Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Федору Веніславському.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Веніславський. Будь ласка.

ВЕНІСЛАВСЬКИЙ Ф.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановний пане головуєчий, шановні колеги! Проект постанови, який ми зараз розглядаємо, за великим рахунком достатньо простий і зрозумілий. Кожен, хто відкривав текст проекту і додатки до нього, бачив, що там усі комітети, які представлені в парламенті, запропонували ті проекти законів, які дуже важливі для тієї чи іншої сфери, для того чи іншого сектору економіки.

Для мене як для члена Комітету з питань національної безпеки, оборони та розвідки важливо, що наш комітет запропонував законопроекти, які посилюють обороноздатність нашої держави, вони спрямовані на захист прав військовослужбовців та членів їхніх родин. Тому ті напрацьовані, зареєстровані проекти, які пропонується розглянути парламенту, безперечно, мають бути підтримані.

Думаю, тут не може бути підстав для якоїсь критики питань, запропонованих до порядку денного тринадцятої сесії Верховної Ради України, оскільки, як я уже сказав, законопроект є достатньо різнобічним, збалансованим. Конкретні порядки денні, як ми пам'ятаємо, ухвалюються на засіданні Погоджувальної ради депутатських фракцій і груп. Думаю, що в процесі обговорення буде виокремлено ті найбільш важливі законопроекти, які ми маємо розглядати кожного пленарного тижня на триваючому пленарному засіданні.

Загалом, я сказав би, що для України важливі кілька ключових меседжів.

Перше – це законопроекти щодо сектору безпеки і оборони.

Друге – це законопроекти, спрямовані на зміцнення нашого економічного потенціалу.

І третє – це проекти, спрямовані на соціальний захист як військовослужбовців та членів їх родини, так і громадян, які потребують такого захисту.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гончаренко Олексій Олексійович, фракція «Європейська солідарність».

ГОНЧАРЕНКО О.О., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 137, Одеська область, самовисуванець). Дякую. Прощу передати слово Ірині Геращенко.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ірина Володимирівна Геращенко. Будь ласка.

ГЕРАЩЕНКО І.В., член Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва

(загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги, я не знаю, де ви проводили цей непленарний місяць, а ми зустрічалися з військовими підрозділами, і всі вони, чи це Курський, чи Покровський, чи Запорізький напрямки, вимагають від Верховної Ради повернення військового ПДФО підрозділам. У них немає дронів, засобів РЕБ, вони за свої кошти заправляють дизелем машини. Хто вкрав у них це ПДФО? Ви – «слуги» і ОПЗЖ! І в проекті постанови, який ми зараз розглядаємо, ці питання не включаються до порядку денного, для вас це неважливо. Так само, як і не включаються законопроекти фракції «Європейська солідарність» про позбавлення мандатів п'ятої колони кремля.

Проте сьогодні ви включаєте до порядку денного і будете тягти найкорупційнішу, найскандальнішу за 30 років існування парламенту оборудку, коли 600 мільйонів євро без відповідної технічної експертизи ви передаєте на закупівлю застарілого російського обладнання в Болгарії. Не можете вкрати на дорогах, тож намагаєтеся зробити собі ще одну корупційну оборудку.

Ви знаєте, немає жодної громадської організації, жодної екологічної організації, яка підтримала б цей законопроект. Наші міжнародні партнери говорять, що не дадуть на це жодної копійки. І ось зараз ви голосуєте за законопроект, прийняття якого змусить кожного українця сплачувати кредит щодо оцієї оборудки – 600 мільйонів євро на так звану добудову Хмельницької АЕС без стратегії наших генерацій, без технічної експертизи, без екологічної експертизи того застарілого обладнання. Це знову гроші, по суті, на російську техніку.

У порядку денному немає законопроектів, яких потребує економіка воєнного часу, зокрема щодо ПДФО. Тому фракція «Європейська солідарність» категорично проти...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Соболев Сергій Владиславович, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

СОБОЛЕВ С.В. Шановний головуючий, шановні колеги, уперше дослухалися до пропозицій фракції «Батьківщина» і за п'ять з лишнім років роботи нашого скликання всі питання, які вносила фракція «Батьківщина», ми знайшли в додатковому переліку питань.

Проте, що нас насторожує? Фактично понад дві тисячі питань! Як вони вноситимуться: посесійно, щодня, – це питання залишається відкритим.

Якщо ми вже розглянули перше питання щодо Плану законопроектної роботи, нам треба, і це наше велике прохання, визначити пріоритетність питань, які ми далі розглядатимемо. Бо можемо мати двохтисячний порядок денний, де є купа питань, але жодне з ключових питань в остаточному підсумку не потрапить до фінального варіанта.

Тому фракція «Батьківщина», без сумніву, підтримає даний законопроект, бо там є наші пропозиції щодо Збройних Сил України, військово-промислового комплексу, медичної реформи та багатьох інших речей, але для нас залишається пріоритетним, коли ці питання будуть включені до порядку денного на конкретні тижні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, усі бажаючі виступили, переходимо до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про порядок денний тринадцятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання» ([№ 13011](#)) у цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

«За» – 275.

Рішення прийнято.

Постанову прийнято.

Прошу показати по фракціях і групах.

З процедури – Олексій Олексійович Гончаренко

Олексію Олексійовичу, тільки з процедури. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Виключно.

Шановні колеги, як відомо, сила будь-якої держави, у тому числі й України, тримається на двох професіях – це військовий і вчитель. В одних руках – наше життя, в інших – наше майбутнє. На жаль, в Україні склалася катастрофічна ситуація в галузі освіти щодо розміру заробітної плати. Сьогодні заробітна плата вчителя – це і 6, і 7, і 8 тисяч гривень. Нещасні...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексію Олексійовичу, будь ласка, з процедури.

ГОНЧАРЕНКО О.О. З процедури. Я ж маю пояснити свою пропозицію.

Розмір зарплати помічника вихователя в дитячому садку становить 3-4 тисячі гривень на місяць, техперсоналу в школах – 5-6 тисяч гривень на місяць. Це катастрофа! Ми втрачаємо цілу галузь.

Тому, колеги, моя пропозиція процедурна: викликати у Верховну Раду і заслухати міністра освіти і науки України з приводу питання, коли і які плани щодо реалізації збільшення заробітних плат у сфері освіти, щоб врятувати цю...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування пропозицію яку озвучив Олексій Олексійович Гончаренко. Прошу голосувати.

«За» – 185.

Рішення прийнято.

Прошу показати по фракціях і групах.

Переходимо до розгляду наступних питань порядку денного.

На ваш розгляд вноситься проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо врегулювання питання проведення обов'язкової евакуації» ([№ 12353](#)).

Ставлю на голосування пропозицію розглянути це питання за скороченою процедурою.

«За» – 230.

Рішення прийнято.

Для доповіді від авторів запрошується заступник міністра внутрішніх справ України Богдан Євгенович Драп'ятий.

ДРАП'ЯТИЙ Б.Є., заступник міністра внутрішніх справ України. Шановний головуєчий, шановні члени президії, народні депутати України! Вашій увазі пропонується розглянути проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо врегулювання питання проведення обов'язкової евакуації» (№ 12353), внесений Кабінетом Міністрів України.

Під час воєнного стану на військові адміністрації та органи системи МВС, зокрема на Національну поліцію України та Державну службу України з надзвичайних ситуацій покладаються обов'язки щодо евакуації населення із зон бойових дій. Водночас існує низка проблемних питань, які потребують законодавчого врегулювання. Це стосується евакуації окремих категорій осіб, які через вік або за станом здоров'я не здатні самотійно вжити заходів для збереження свого життя і здоров'я, а саме: діти, особи з інвалідністю, громадяни похилого віку. На жаль, зволікання з евакуацією вже призводило до трагічних випадків – загибелі на території активних бойових дій.

З огляду на зазначену проблематику у законопроекті пропонується таке.

Перше. Уточнити порядок прийняття рішення щодо проведення обов'язкової евакуації з населених пунктів, розташованих на територіях активних або можливих бойових дій.

Друге. Закріпити на законодавчому рівні, що в разі, якщо населений пункт розташований на території активних бойових дій, а батьки відмовляються від обов'язкової евакуації дітей, евакуація здійснюється Національною поліцією до безпечних районів з подальшою передачею їх органам опіки та піклування.

Третє. Встановити обмеження на в'їзд, вхід, перебування населення в населених пунктах, у яких проводиться обов'язкова евакуація, за відсутності спеціально виданих перепусток.

Прийняття цього законопроекту сприятиме захисту життя та здоров'я цивільного населення та посилить обороноздатність України.

Прошу підтримати даний законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Від комітету слово надається голові Комітету з питань екологічної політики та природокористування Олегу Володимировичу Бондаренку.

БОНДАРЕНКО О.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Добрий день, шановні колеги! Комітет з питань екологічної політики та природокористування на своєму засіданні розглянув проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо врегулювання питання проведення обов'язкової евакуації» (№ 12353), внесений урядом.

Обговорення законопроекту відбулося, зокрема, на виїзній нараді комітету в місті Харкові, до якої долучилися наші колеги з Комітету з питань гуманітарної та інформаційної політики, керівники обласних адміністрацій тих міст, у яких проводиться евакуація, представники Міністерства оборони України, Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства соціальної політики України, Державної служби України з надзвичайних ситуацій, Державної служби України у справах дітей, Офісу Генерального прокурора і таке інше, тобто представників тих органів влади, яких стосується евакуація, зокрема дітей. Усі без винятку представники органів влади підтримали цей законопроект.

Проте від двох комітетів до законопроекту надійшли певні зауваження, незважаючи на те, що ці комітети його підтримали. Наш комітет готовий до другого читання врахувати ці зауваження і ухвалив рішення щодо підтримки цього законопроекту.

Шановні колеги, просимо підтримати цей законопроект в першому читанні за основу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, прошу записатися на виступи: два – за, два – проти.

Лопушанський, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

ЛОПУШАНСЬКИЙ А.Я., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 125, Львівська область, самовисуванець). Прошу передати слово Ірині Геращенко.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ірина Володимирівна Геращенко.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Серце кров'ю обливається, коли бачиш, як сьогодні ті населені пункти, які з любов'ю відновлені після деокупації у 2014 році, країна-терорист стирає з лиця землі. Безумовно, тих дітей, яких батьки чомусь й досі залишають у Покровську та інших населених пунктах, які вціліли зруйновані, треба просто евакуювати.

Проте законопроект, який ми обговорюємо, – це приклад недолугої законодавчої роботи влади, яка, знаєте, як печворк, напхала туди хороших ідей і не дала інструментарію для їхньої реалізації. А куди евакуюють цих дітей? Однією рукою їх евакуюють, а другою рукою забирають у внутрішньо переміщених осіб нещасних 2 тисячі гривень, необхідних для оренди житла і для того, аби вони могли утриматися на інших територіях України. А виписані в законопроекті терміни, ну, просто не вкладаються в голову. Тому цей законопроект потребує дуже серйозного доопрацювання до другого читання, бо в такому варіанті він, по-перше, дає роздуми для нашого ворога, по-друге, суперечить Конституції України, по-третє, він про все хороше, проти всього поганого, але без інструментарію.

Знаєте, це, в принципі, почерк нинішньої влади. Нещодавно ми повернулися з Ізюму, де після двох років деокупації досі стоять розбомблені будинки і не вставлено жодного вікна. Єдине приміщення, яке влада там відбудувала за 130 мільйонів гривень, – це адміністративна будівля мерії, у яку тиждень тому прилетів російський «Іскандер» і знищив її. Немає 130 мільйонів гривень, немає мерії і немає, знаєте, мінімально відновлених бомбосховищ, потрібних для дітей, які залишаються на тих територіях.

Тому ми наполягаємо і вимагаємо від влади припинити плодити такі популістські, абсолютно беззмістовні закони з хорошими гаслами. Це перше.

Друге. Очевидно, у цьому залі всі усвідомлюють відповідальність. Якщо родина асоціальна, то суспільство, держава – за порятунок дитини. Але дайте відповідь, куди цю дитину привезуть, хто буде опікуном? Якщо її батьки приїдуть разом з нею, ви дасте ці 2 тисячі гривень, аби родина могла зачепитися на новому місці?

Цей законопроект потребує і доопрацювання до другого читання, і системного погляду на проблеми внутрішньо переміщених осіб.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тетяна Василівна Скрипка, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

СКРИПКА Т.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (одномандатний виборчий округ № 157, Сумська область, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, це складна, вкрай важлива і цілком зрозуміла ситуація, тому що вже давно потрібно було врегулювати дане питання на законодавчому рівні, зокрема щодо проведення обов'язкової примусової евакуації дітей без згоди батьків, тому що батьки, відмовляючись від евакуації, дійсно, наражають дітей на небезпеку. Звісно, така ідея даного законопроекту підтримується.

Водночас у ньому пропонується одразу позбавляти батьківських прав у разі проведення обов'язкової примусової евакуації дітей. На наше переконання, позбавлення батьківських прав – це крайній захід, який має застосовуватися лише у виняткових випадках. Ми повинні зробити все, що від нас залежить, щоб дітей евакуювали разом з батьками. Інакше до батьків мають застосовуватися інші заходи впливу, щоб вони не наражали своїх дітей на небезпеку і діяли виключно в кращих інтересах стосовно них.

Тому сьогодні на засіданні Комітету з питань гуманітарної та інформаційної політики ми ухвалили рішення підтримати законопроект № 12353 у першому читанні, але з пропозицією про виключення норми щодо позбавлення батьківських прав батьків у разі їх відмови здійснювати супровід дитини до безпечних територій під час евакуації. Прошу підтримати даний законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павло Андрійович Бакунець, депутатська група «Довіра». Будь ласка.

БАКУНЕЦЬ П.А. Дякую, шановний пане головуєчий. Шановний заступнику міністра внутрішніх справ, радує, що ви на відміну від керівників інших міністерств з'являється, коли розглядаються ваші законопроекти.

Звичайно, ми підтримаємо цей законопроект у першому читанні з доопрацюванням, адже розуміємо, що лінія фронту рухається, а діти є надважливим елементом розвитку українського суспільства, кожного суспільства, української нації, і їх потрібно обов'язково звідти забирати. Було б добре, якби для цього в тилкових областях наперед підготували місця, було б добре, якби дітей забирали разом з їхніми батьками і вони перебували тут. Віримо, що уряду вдасться це зробити.

Окрім проблеми примусової евакуації людей з прифронтових територій, однозначно також важливо, що у віданні профільного Міністерства внутрішніх справ є також і служба гідрометеорології, яка визначає таку, здається, банальну річ, як погода. Я прошу також звернути увагу на їхню діяльність і на прифронтових територіях, і на інших територіях нашої величезної країни.

Дякую за цей законопроект, ми його підтримаємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юлія Клименко, фракція «Голос». Будь ласка.
Соломія Бобровська.

БОБРОВСЬКА С.А., член Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Фракція «Голос». Добрий день, шановні колеги! Знаєте, це абсолютно дивний, непрофесійний, нечитабельний і взагалі нефаховий текст. Дивно, що Кабінет Міністрів подав сьогодні до парламенту таку редакцію законопроекту, напевно, не пропрацювавши його ані зі своїми юристами, ані депутатами профільних комітетів, які працюють в цьому напрямі.

Більше того, коли ми подивимося на назву цього законопроекту, побачимо, що в ній йдеться про обов'язкову евакуацію, але в його змісті передбачається і часткова, і загальна, і тимчасова, і ще купа якихось категорій евакуації, які не виписані Міністерством юстиції чи тим, хто б не писав цей законопроект. До того ж ідеться про обов'язкову евакуацію з територій активних бойових дій, але навіть не має визначення, що таке «територія активних бойових дій» і звідки має відбуватися евакуація. Так само, як і не зазначається орган, який повинен затверджувати перелік територій активних бойових дій і окупованих територій.

Якщо чесно, 11 сторінок висновку Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради України... Я не знаю, яким чином і хто писав цей текст, абсолютно всі погодилися пропустити таке в першому читанні, але він бездарний і такий, що створюватиме проблеми тим, хто буде евакуювати, насамперед ДСНС, а також дітям, опікунам, батькам та іншим, у тому числі й військовим адміністраціям.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Михайло Михайлович Цимбалюк, фракція «Батьківщина». Будь ласка, 1 хвилина.

ЦИМБАЛЮК М.М. Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, по-перше, звертаюся до уряду, що законопроект щодо врегулювання даного питання мав потрапити до сесійного залу ще у 2022 році. По-друге, ми дякуємо еменесникам, рятувальникам, Національній поліції і тим волонтерам, які допомагають евакуювати людей з ризикових територій, де проходять бойові дії.

Але щодо суті законопроекту, я погоджуюся, його потрібно ретельно доопрацьовувати. Дуже важливо знати, куди цих діток будуть перевозити. В Україні передбачено порядок позбавлення батьківських прав, і те, що пропонується, не входить туди. Є ще ряд недолугостей, які потрібно допрацювати до другого читання.

Зважаючи на актуальність даного питання, фракція «Батьківщина» підтримає цей законопроект у першому читанні, бо це важливо. Проте, якщо його не доопрацювати до другого читання, є велике питання, чи є шанс...

ГОЛОВУЮЧИЙ. До слова запрошується шановна пані заступниця Голови Верховної Ради України Олена Кондратюк. Будь ласка, 1 хвилина.

КОНДРАТЮК О.К., заступник Голови Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Дякую, Олександрє Сергійовичу. Шановні колеги, я також хотіла б долучитися, якщо можна, і сказати декілька тез.

Ми розуміємо, що евакуація людей це, дійсно, надважливе питання. Я хотіла б також доєднатися до слів подяки всім волонтерам, чиновникам, хто це робить зараз, тому що вони працюють, звісно, у надважких умовах. Водночас ми розуміємо чутливість і сенситивність питання, яке пов'язане з дітьми, зокрема з їх евакуацією, а також з безвідповідальною поведінкою їхніх батьків. Але я дуже просила б, щоб такі законопроекти і термінологія не використовувалися нашим ворогом. Зокрема, абсолютно точно із законопроекту треба прибрати такі терміни, як «відібрання», «позбавлення батьків прав» і таке інше. Натомість, можливо, тимчасово застосувати такі юридичні терміни, як «тимчасове переміщення дітей» тощо. Тобто ми повинні позбавити ворога будь-яких комунікацій з цього питання.

Але, повторюю, цей законопроект потрібен, не дивлячись, що його треба було приймати, дійсно, ще у 2022 році. Тому, доєднуючись до тих, хто підтримує прийняття цього законопроекту, дуже прошу профільний Комітет з питань гуманітарної та інформаційної політики доопрацювати саме такі визначення.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Переходимо до голосування. Займіть, будь ласка, свої робочі місця.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо врегулювання питання проведення обов'язкової евакуації» ([№ 12353](#)) за основу. Прошу голосувати.

«За» – 288.

Рішення прийнято.

Прошу показати по фракціях і групах.

Ірина Геращенко – з мотивів. Будь ласка.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Шановні колеги, шановний український народ! Щойно трапилося жахливе. Голова фракції монобільшості Давид Арахамія, спілкуючись з колегами по фракції, використав аб'юзивну лексику – жахливе російське матюччя. І це відбулося в тому секторі, де перебувають саме ті народні депутати і депутатки, які скаржилися, що в них погіршився стан

здоров'я, – «інститут трускавецьких дівиць і чоловіків», на використання аб'юзивної лексики в парламенті.

Фракція «Європейська солідарність» звертається...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ірино Володимирівно, а це щодо яких мотивів?

ГЕРАЩЕНКО І.В. ...до регламентного комітету з проханням розглянути недепутатську, непарламентську поведінку голови фракції «Слуга народу» Давида Арахамії, тому що в сесійному залі ми почули образу колег, російське матюччя, і, безумовно, засудити цю поведінку. Так розмовляти зі своїми колегами, я вважаю, звичайно...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іванна Орестівна – з процедури, а потім Бужанський. Тільки, будь ласка, з процедури.

КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О. Дякую. Шановний пане головуєчий, зараз ми будемо переходити до розгляду законопроекту [№ 11392](#). У ньому, на жаль, немає моїх поправок, але я хотіла б для протоколу привернути увагу всіх колег, що Головне юридичне управління Апарату Верховної Ради України у своєму зауваженні вказує, що цей законопроект підготовлений до другого читання з порушенням Регламенту Верховної Ради України, тому що в ньому повністю змінено предмет законопроекту.

Прошу це врахувати, оскільки це може стати підставою для скасування голосування.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бужанський Максим Аркадійович – з процедури. Будь ласка.

БУЖАНСЬКИЙ М.А., *член Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 25, Дніпропетровська область, політична партія «Слуга народу»).* Шановні колеги, я підтримую пропозицію пані Ірини і прошу звернутися до регламентного комітету, щоб відлучити пана Арахамію від церкви.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давиде Георгійовичу, ви будете брати слово для репліки? Добре.

Шановні колеги, переходимо до розгляду наступного питання – проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо

спрощення умов ведення господарської діяльності» ([№ 11392](#)). Це друге читання.

На трибуну запрошується представник комітету.

Чи буде хтось ставити поправки на врахування?

Совсун Інна Романівна. Будь ласка. Тож у вас поправки на підтвердження.

СОВСУН І.Р., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). У мене 18 поправок на підтвердження...

ГОЛОВУЮЧИЙ. На врахування.

СОВСУН І.Р. Так, на врахування. Будемо розглядати по одній поправці. Перша поправка 46. Прошу зафіксувати для протоколу.

Шановні колеги, давайте ще раз розберемося, що зараз відбувається в сесійному залі. Декілька місяців тому ми проголосували в першому читанні проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення умов ведення господарської діяльності». Ані в назві, ані в тексті законопроекту не було виписано, що йдеться про спрощення умов ведення господарської діяльності для однієї компанії – АТ «НАЕК «Енергоатом». Після цього відбулася абсолютна підміна згаданого законопроекту: увесь зміст було вичищено і замість нього до другого читання подається абсолютно інший текст законопроекту, ніж той, що проголосували. Вочевидь, це є порушенням Регламенту...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Інно Романівно, ви будете ставити на голосування поправки? Добре.

Єдине, колеги, чи можна все-таки запросити на трибуну представника комітету? Наскільки мені відомо, уповноважено пана Костюха. А, Семінський.

Будь ласка, пане Олегу. Будете щось відповідати пані Інні?

СЕМІНСЬКИЙ О.В., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 205, Чернігівська область, політична партія «Слуга народу»). Перепрошую, йдеться про поправку чи про що?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, був виступ щодо поправки.

СЕМІНСЬКИЙ О.В. Поправка 26...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні-ні не ця. Зачекайте, до тих ми ще не дійшли.

СЕМІНСЬКИЙ О.В. Яка саме?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 46.

СЕМІНСЬКИЙ О.В. Перепрошую, про що саме йдеться, бо було шумно в залі, я, відверто, не дочув.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви підготуйтеся, дасте відповідь щодо наступних поправок.

СЕМІНСЬКИЙ О.В. Добре.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування пропозицію народного депутата Совсун Інни Романівни про врахування поправки 46 її авторства. Комітетом вона відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 121.

Рішення не прийнято

Поправку не враховано (*Шум у залі*).

Ну, вже точно це робиться не під час голосування поправок.

Інно Романівно, наступна поправка 72. Будь ласка.

СОВСУН І.Р. Я підозрюю, що мій колега Ярослав Юрчишин хотів з процедури сказати, що ми таки хочемо почути позицію представника комітету з приводу тих тез, які озвучуються. Тому що, друзі, йдеться про найбільший в історії України інвестиційний проект. Я вважаю, що такий проект заслуговує на адекватне обговорення в залі парламенту, а не на те, щоб пропихнути в інший законопроект поправку до другого читання, соромлячись адекватної дискусії до першого читання, і потім робити вигляд, що так і має бути. Ні, друзі, це велетенський проект, про який ми говоримо вже пів року. Думаю, що ми заслуговуємо на те, щоб ті, хто підтримують його, таки озвучили свою позицію в залі парламенту: чому вони вважають, що саме на часі це робити, що саме такий спосіб відповідає Регламенту Верховної Ради України. Невже ми серйозно вважаємо, що так можна приймати такі закони? Ну, внесіть на перше читання, проголосуйте, і буде адекватна дискусія. Чому ми зараз...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету.

СЕМІНСЬКИЙ О.В. Ця поправка розглядалася на засіданні комітету, і не була підтримана.

Від себе хочу зазначити, що для України це унікальна історія, тому що йдеться про швидку добудову і завершення будівництва протягом 3-4 років за

дуже зрозумілі кошти тощо. Це оборотні кошти «Енергоатома», а також залучені інвестиційні кошти, уже почався процес. Наприклад, компанія *Westinghouse* готова на 10 відсотків фінансово брати участь у цьому проекті.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Переходимо до голосування. Ставлю на голосування пропозицію народного депутата Совсун про врахування поправки 72 її авторства. Комітетом вона відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 105.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Поправка 74. Будь ласка, Інно Романівно.

СОВСУН І.Р. Я погоджуюся з доповідачем, що це, дійсно, унікальний для України проект. Шановні колеги, шановні народні депутати, ви маєте знати і усвідомлювати, що зараз повинні прийняти рішення чи підтримувати наймасштабніший в історії країни інвестиційний проект, більших проектів Україна не мала. Чи маєте ви той рівень довіри до команди, яка сьогодні очолює і Міністерство енергетики України, і «Енергоатом», аби свої підписи поставити під цим рішенням?

Друзі, ваші прізвища і ці результати голосування залишаться в історії. Це, дійсно, унікальний проект, про який ми будемо говорити ще десятиліття. Знаєте, чому? Бо ми будемо виплачувати за нього гроші з державного бюджету, а також через тарифи, які сплачуватимуть українські громадяни. Це воістину унікальний проект. І я дуже хочу, щоб ви ще раз подумали, перш ніж голосувати...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету.

СЕМІНСЬКИЙ О.В. Ця поправка розглядалася на засіданні комітету і не була підтримана.

Хочу нагадати лише одну цифру. У 2023 році Україна сплатила Європі 670 мільйонів доларів США за імпорт, яким нам Європа допомагала. Ціна, насправді дуже низька, зрозуміла і прозора. Ми живемо в умовах енергозалежності. Давайте відверто скажемо: незрозуміло, що буде з Запоріжжям. А унікальність цього проекту в тому, що за 3-4 роки ми реально можемо добудувати і ввести в експлуатацію енергоблоки № 3 і № 4.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Переходимо до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію Совсун Інни Романівни про врахування поправки 74 її авторства. Комітетом вона відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 103.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Наступна поправка 104.

СОВСУН І.Р. Я знову погоджуюся з доповідачем, що зараз ми платимо за імпорт електроенергії. І правда в тому, що ми будемо платити за цей імпорт ще роками, тому що, дійсно, найближчим часом ці станції не будуть побудовані. Це означає, що ми й далі щороку імпортуватимемо електроенергію. Можливо, через 5-6 років ці блоки запрацюють. А що робити ці роки, допоки станції не побудовані? Чи не раціональніше гроші, яких зараз і так мало, використати на побудову тієї генерації, яка зможе працювати вже через рік? Друзі, як ви будете пояснювати вашим виборцям, що для них підвищений тариф, аби побудувати станції, які запрацюють через п'ять років, замість того, аби будувати станції, які можуть почати давати електроенергію вже через 1-1,5 року? Яким чином це справедливо по відношенню до українців? Друзі, 5-6 років у наших умовах – це величезний проміжок часу, який треба якось жити. Я хотіла б, щоб ми зосередилися на тому, як вирішувати...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Відповідь комітету.

СЕМІНСЬКИЙ О.В. Комітет на своєму засіданні розглянув цю поправку і не підтримав її.

Хочу нагадати, що Україна має унікальний ресурс – це наші атомники. Понад 2 тисячі атомників релоковано із Запорізької АЕС, які зараз працюють на Хмельницькій АЕС. Там для них будується тимчасове капітальне житло. Тобто Україна володіє людським потенціалом, а саме атомниками, їхніми золотими руками і технологіями.

І ще цікава деталь. Хочу нагадати, що Україна з часів своєї незалежності спроектувала, побудувала і запустила в експлуатацію три енергоблоки на різних станціях, у тому числі й на Запорізькій АЕС.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Переходимо до голосування. Ставлю на голосування пропозицію Совсун Інни Романівни про врахування поправки 104 її авторства. Комітетом вона відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 111.

Рішення не прийнято.

Правку не враховано.

Наступна поправка 124.

СОВСУН І.Р. Так, Україна має ресурс у вигляді атомників, це дуже добре. Але в Україні є ще й інший ресурс – це люди. Подивіться на українських громадян, які щоразу перед початком зими лякаються і планують виїхати з країни. Щоразу перед початком опалювального сезону ми спостерігаємо, що люди виїждять з країни, бо вони бояться того, як пережити чергову зиму без опалення та без електроенергії.

Законопроект, який ви зараз пропонуєте, означає, що ця ситуація продовжуватиметься роками. Друзі, ми або в якнайшвидші терміни розв'язуємо ці нагальні проблеми, або використовуємо гроші, щоб побудувати станції колись. Скільки українців виїде за цей час, тому що вони не захочуть жити без електроенергії? Яким чином ви їм пояснюватимете, що вони мають потерпіти ще п'ять років? Це, дійсно, справедливо по відношенню до українців, які пережили одинадцять років війни?

СЕМІНСЬКИЙ О.В. Комітет на своєму засіданні розглянув цю поправку і не підтримав її.

Хочу нагадати, що йдеться про нарощення обсягів генерації, а саме про 2 ГВт. Після запуску цих енергоблоків ми додаємо 2 ГВт електроенергії. Це на фоні того, що, повторюю, є невизначеність із Запорізькою АЕС, що з нею буде в майбутньому. Ось і все.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Переходимо до голосування. Ставлю на голосування пропозицію Інни Романівни Совсун про врахування поправки 124 її авторства. Комітетом вона відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 101.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Інно Романівно, може, якось пакетом розглянемо?

СОВСУН І.Р. Ні, друзі, я повторюся, що це найбільший в історії країни проект і він заслуговує, аби його розглянув парламент. Може, дійсно, давайте повернемося до питання, а чому ми зараз розглядаємо це в такому форматі. Тому що проблема в тому, що, давайте чесно скажемо, у цьому залі не було голосів на повноцінний законопроект щодо добудови енергоблоків № 3 і № 4. Саме тому зараз в такий неоковирний спосіб намагаються дозволити купити реактори, не маючи права будувати.

А чому не мають права будувати? Бо навіть в цьому сесійному залі з монобільшістю, з фракціями, які завжди вміють домовитися, з усіма іншими голосів на побудову не було. Друзі, чому не було голосів? Хтось може вголос сказати? Тому що з того, що я чую в кулуарах, відповідь очевидна: бо ми не довіряємо такий проект чинному керівництву Міністерства енергетики і «Енергоатому», тому що...

СЕМІНСЬКИЙ О.В. Комітет на своєму засіданні розглянув цю поправку і не підтримав її. Йдеться саме про унікальність, тому що Болгарії ці енергоблоки вже не потрібні, а нам потрібні, тому що будівництво ХЗ/Х4 насправді потихеньку велося з 90-х років минулого століття, і ступінь готовності енергоблоку № 3 на сьогодні становить 85 відсотків, а енергоблоку № 4 – 25 відсотків.

Ми в Болгарії закупаємо не реактори, а корпуси реакторів, реакторне та інше обладнання. Також мушу зазначити, що приблизно 35-40 відсотків іншого обладнання вже знаходиться на складах Хмельницької АЕС і готове до монтажу. Насправді «Енергоатом» витрачає дуже великі кошти на консервацію цієї історії, а йдеться про швидку добудову протягом реально 3-4 років.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Переходимо до голосування. Ставлю на голосування пропозицію Совсун Інни Романівни про врахування поправки 128 її авторства. Комітетом вона відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 114.

Рішення не прийнято.

Правку не враховано.

Наступна поправка 129.

СОВСУН І.Р. Наступна поправка 129. Отже, повернемося до питання. Чому зараз ми розглядаємо саме в такій версії цей законопроект? Чому в цій залі не було голосів на добудову енергоблоків № 3 і № 4? Бо логічно ж було... Навіщо розглядати два законопроекти, якщо можна розглянути один. Він підготовлений, він є в парламенті, він розглядався на засіданні комітету, він був готовий до розгляду, але голосів на нього не було, тому що все, про що говорили в кулуарах парламенту, було слово «корупція». Корупція в «Енергоатомі», корупційні скандали, які не затихають в «Енергоатомі». Друзі, ви ж усі це розумієте, знаєте, усі в кулуарах говорять про рівень корупції в «Енергоатомі», і тому цій компанії не можна довіряти такий гігантський проект, допоки там не буде наведено лад. Ви всі це знаєте і зараз хочете голосувати за цю схему.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка.

СЕМІНСЬКИЙ О.В. Ваша поправка 129 взагалі була про інше. Комітетом вона не підтримана.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Переходимо до голосування. Ставлю на голосування пропозицію Совсун Інни Романівни про врахування поправки 129 її авторства. Комітетом вона відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 92.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Наступна поправка 137.

СОВСУН І.Р. Зараз я в негативному контексті хочу згадати мого колегу Ярослава Железняка, який наполягає на тому, щоб головуючий не перебивав представника комітету, який на трибуні. Тому хочу зауважити, що представник комітету, я вважаю, поки що не відповів на ті питання, які я ставлю.

І, власне, повертаюся до розгляду цього питання. Корупція в «Енергоатомі» – на нереальному рівні. Ну, хто цього не знає? Ми всі щодня читаємо про нові скандали в «Енергоатомі». Це компанія, яка погрузла в корупції. Ми всі бачимо, як в «Енергоатомі» закупівлі відбуваються втричі дорожче, аніж закуповують аналогічні компанії на ринку. Ми всі бачимо історії зв'язків попередніх керівників компанії з «Росатомом», з Деркачем. Це все залишається частиною цієї компанії, це все залишається всередині цієї компанії. І зараз ви цій компанії хочете довірити будівництво енергоблоків № 3 і № 4...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Відповідь комітету. Будь ласка.

СЕМІНСЬКИЙ О.В. Поправка 137 пані Совсун була розглянута на засіданні комітету, але не підтримана. Нагадую, що компанія «Енергоатом» володіє людськими, технологічними, технічними ресурсами і спроможна завершити будівництво, ввести в експлуатацію дані енергоблоки.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Репліка. Ярослава Івановича Железняка було згадано в негативному контексті.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»).* Пане головуючий, насамперед я прошу, справді, не тиснути на Олега Валерійовича (на нього лише Галина Олегівна Михайлюк може тиснути) і давати йому завершити важливу думку.

А до Олега Валерійовича в мене таке запитання. Учора я отримав відповідь від НАБУ, що вони зареєстрували кримінальну справу про розкрадання «Енергоатомом» 430 мільйонів на будівництві. Якщо це не так і виявиться, що «Енергоатом» нічого не порушив, то, пробачте, виникає тоді запитання, навіщо ми голосуємо цей законопроект, вони і так це можуть робити без нас? Але, впевнений, вони, справді, розкрали ці гроші. Вибачте, але давати їм додаткові десятки мільярдів, і під час війни, і навіть в мирний час, ну, думаю, якось дуже погано. Тож, Олегу Валерійовичу, можливо, спікер дасть вам слово і ви поясните, де логіка збилася, тому що тут або-або, іншого варіанта немає.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо, Ярославе Івановичу, але Регламент не передбачає такої форми роботи, як відповідь на репліку, здійснену у вигляді

запитання. Проте ми можемо з вами попрацювати, щоб вона з'явилася в Регламенті.

Переходимо до розгляду наступної поправки.

Поправка 137. Інна Романівна Совсун. Будь ласка.

Вибачте, поправка 138.

СОВСУН І.Р. Дякую. Давайте ще звернемо увагу на міжнародний бік питання. Усі знають, що це реактори «Росатома», проти якого Україна третій рік вимагає запровадити санкції. Мені дуже складно пояснювати міжнародним партнерам важливість запровадження санкцій проти «Росатома», якщо Україна паралельно з цим купує реактори «Росатома». Так, формально ми їх купуємо не в росії, а в Болгарії, але це реактори, які виготовила країна-агресор, країна, яка зараз нас вбиває, і, щонайголовніше, виготовила та компанія, проти якої ми так наполегливо вимагаємо запровадження санкцій. Друзі, як після цього ми проситимемо, аби проти «Росатома» запровадили санкції? Відповідь, яку ми почуємо, буде очевидною: ви ж купили їхні реактори, отже, з ними можна мати справу, це надійний постачальник. Чому про це ніхто не думає?

СЕМІНСЬКИЙ О.В. На засіданні комітету ми розглянули поправку 138 і не підтримали її.

З приводу російськості цих реакторів, вони такі ж російські, як і українські. Мушу зазначити, що приблизно 40 відсотків цього обладнання, збірного обладнання, виробляється українським підприємством «Енергомашспецсталь». Тому це відносна позиція. Україна мусить ці два блоки добудувати за тією технологією, що є. А українське майбутнє – це вже енергоблоки компанії «Westinghouse» та інших провідних компаній, у тому числі мала модульна ядерна генерація, на яку Україна дивиться серйозно.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Переходимо до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію Совсун Інни Романівни про врахування поправки 138 її авторства. Комітетом вона відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 99.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Поправка 148. Будь ласка.

СОВСУН І.Р. Продовжуючи питання міжнародної взаємодії, хочу сказати, що днями в медіа з'явилася інформація, що Міністерство енергетики звертається до наших міжнародних партнерів з проханням надати гроші для закупівлі газу для України. Спитайте, що про це думають посольства, наші партнери, коли Україна каже: ми знайдемо 600 мільйонів євро, аби купити

реактори, нехай вони полежать, а ми вирішимо, потрібні вони нам чи ні, і паралельно з цим просить у партнерів гроші на українську енергетику.

Дуже хочу почути, що можна партнерам аргументувати, що вони мають й далі давати гроші на підтримку української енергетики, якщо виявляється, що у нас десь лежать 600 мільйонів євро, аби зараз просто взяти і купити ці реактори, аби вони полежали, поки ми будемо приймати рішення. Як після цього говорити з партнерами про підтримку української енергетики?

СЕМІНСЬКИЙ О.В. Поправку 148 розглянуто комітетом і не підтримано. Колеги, я взагалі не розумію, до чого природній газ до атомної генерації. Перепрошую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Переходимо до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію Совсун Інни Романівни про врахування поправки 148 її авторства. Комітетом вона відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 94.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Наступна поправка 149.

СОВСУН І.Р. Шановні колеги, мені видається, що аргументів прозвучало достатньо, тому я знімаю всі свої наступні поправки і прошу поставити на підтвердження поправку 268.

Пане головуючий, прошу поставити на підтвердження поправку 268.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зачекайте, вам надано слово щодо поправки 149.

СОВСУН І.Р. Прошу поставити на підтвердження.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Надійшов лист від Ірини Володимирівни Геращенко.

Якщо ми зараз переходимо до голосування поправки на підтвердження, це означає, що ми пройшли всі поправки на врахування, так?

Добре, колеги, переходимо до голосування поправки на підтвердження. Зараз я надам слово Ірині Володимирівні відповідно до її листа від 10 лютого, це точно було вчора, тобто раніше, ніж бажання пані Совсун Інни Романівни.

Запросіть, будь ласка, народних депутатів до залу, будемо голосувати поправку.

Поправка 267. Ірина Володимирівна Геращенко. Будь ласка.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Дякую. Прошу поставити на підтвердження поправку 267. Вибачте, поправку 268.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так поправку 267 чи поправку 268?

ГЕРАЩЕНКО І.В. Поправку 268.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ірино Володимирівно, ви будете щось пояснювати?

ГЕРАЩЕНКО І.В. Аргументи прозвучали, прошу поставити на голосування поправку 268.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету. Будь ласка.

СЕМІНСЬКИЙ О.В. Поправка 268. Норма, яка дає право уряду вести перемовини та приймати рішення щодо придбання реактора. Питання будівництва розглядатимемо після того, як «Енергоатом» надасть дозволи, зокрема екологічний, щодо впливу на довкілля і таке інше. Тобто питання щодо будівництва голосуватимемо згодом. Зараз йдеться про придбання цього обладнання, про право вести перемовини, укладати угоди тощо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування пропозицію Ірини Володимирівни Геращенко для підтвердження поправки 268 авторства Костюха, Скороход, Нагорняка. Комітетом вона врахована редакційно. Прошу голосувати.

«За» – 261.

Рішення прийнято.

Поправка залишається редакційно врахованою комітетом.

Прошу показати по фракціях і групах. Переходимо до голосування? Добре.

Тоді, шановні колеги, прошу зайняти свої робочі місця.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення умов ведення господарської діяльності» ([№ 11392](#)) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

«За» – 269.

Рішення прийнято.

Закон прийнято (*Шум у залі*).

Прошу показати по фракціях і групах.

ГОЛОСИ ІЗ ЗАЛУ. 3 мотивів!

ГОЛОВУЮЧИЙ. 3 мотивів слово надається перед голосуванням питання. Напевно, це буде з процедури.

З процедури – Олексій Олексійович Гончаренко. Будь ласка. Потім Хлапук теж виступить.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую. Шановні друзі, це дуже важливо, я хочу зафіксувати. Ми обов'язково подаватимемо... Це рішення було прийнято в нерегламентний спосіб, законопроект був абсолютно про інше, протягнули ганебне рішення: відправити понад 25 мільярдів гривень на закупівлю обладнання «Росатома» в час, коли немає грошей на виплатити родинам загиблих, тим, хто внаслідок бойових дій отримав інвалідність, немає грошей, щоб збільшити виплати на дитину, на українських освітян, але є гроші на брудне обладнання компанії «Росатом», щоб потім розпиляти і вкрати на ньому. Ось обличчя нинішнього парламенту, цієї влади. Ми будемо подавати проекти блокуючих постанов, будемо боротися до останнього, бо в абсолютно шулерський спосіб в українців під час війни було вкрадено чергові мільярди.

ГОЛОВУЮЧИЙ. З процедури – Хлапук.

ХЛАПУК М.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні колеги, хочу зауважити, що проект, який Верховна Рада України приймала в першому читанні мав зовсім іншу редакцію і стосувався іншої теми. Спроба вичистити зміст попереднього проекту і включити туди дозвіл на купівлю корпусів реакторів у Болгарії створює небезпечний прецедент у парламенті, адже тепер кожен комітет може мати свої бланкетні проекти, які триматимуть для суперечливих рішень, що треба буде протягнути всупереч Регламенту. З вашого боку це дуже необачно і, напевно, неприпустимо. Це перше.

Друге. Необдумане рішення витратити десятки мільярдів гривень українських платників податків на ті корпуси, які невідомо чи стануть у блоки і коли почнуть працювати, є знову-таки небезпечним рішенням. І це вдала спроба менеджменту «Енергоатома» покласти відповідальність на парламент.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. З процедури? Ірино Володимирівно, тільки, будь ласка, з процедури.

ГЕРАЩЕНКО І.В. У парламенті більше немає до кого апелювати, апелюю до українського народу. Щойно було грубо порушено Регламент. 269 людей проголосували, по суті, за торгівлю на крові, грубо порушуючи Регламент, коли в один і той самий законопроект з однією назвою до другого читання внесли іншу назву та іншу норму проекту. 269 зрадників (так їх і назву) проголосували щойно за торгівлю на крові.

Фракція «Європейська солідарність» вимагає відсторонення головуєчого від ведення пленарного засідання. Просимо цю вимогу поставити зараз на голосування. Тому що ви, пане головуєчий, закрили очі і на Погоджувальній раді, і зараз на таке грубе порушення Регламенту. Ми розуміємо, що якщо навіть

деякі фракції, які вчора на засіданні Погоджувальної ради клялися захищати країну, а сьогодні проголосували, то на вас тиснула Банкова. Ми це розуміємо. Але ми будемо відстоювати незалежність українського парламенту. Ми звертаємося до пані Кондратюк...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ірино Володимирівно, нагадую вам як колезі, яка також побувала в президії, статтю 29 Регламенту, яку ви не гірше за мене знаєте, що все-таки від двох фракцій треба письмове звернення, щоб ця чудова процедура далі запустилася.

Сергій Володимирович Власенко, потім – Юлія Клименко і Ярослав Іванович Железняк. Будь ласка.

ВЛАСЕНКО С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Дякую, пане головуєчий. Я хотів би виступити з процедури звернути вашу увагу, що коли одна колега називає іншого колегу білим пухнастим зайчиком, але при цьому каже, що згадує його в негативному контексті, у такому разі право на репліку не надається. Воно надається, коли один з колег або одна з колег висловилися, дійсно, в негативному контексті проти іншого, а не коли вона просто сказала, що згадала колегу в негативному контексті, тому дайте йому слово для репліки, і після цього ми отримали політичний виступ із запитаннями замість реальної репліки на негативне ставлення до себе.

Пане головуєчий, я просто звертаю вашу увагу і прошу більше так не робити.

А щодо торгівлі на крові, думаю, треба створити ТСК щодо цього, і тоді все стане ясно.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергію Володимировичу, за ваші, як завжди, слушні зауваження.

Юлія Клименко, фракція «Голос». Тільки, будь ласка, з процедури.

КЛИМЕНКО Ю.Л., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). З процедури, пане головуєчий. Хочу сказати, що насправді це, мабуть, найбільша афера цього парламенту і цього скликання парламенту. Оскільки це афера, ви нею не скористаєтеся, але ваші підписи стоятимуть під нею. І ніхто вас, на жаль, а, може, й на щастя, не візьме до наступного парламенту, не дивлячись, що ви проголосували за 600 мільйонів для наступних виборчих процесів, з чим вас і вітаємо, шановні «слуги народу».

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ярослав Іванович Железняк – з процедури. Будь ласка.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Шановні колеги, я не буду повторювати ті зауваження, які, очевидно, є відповідно до Регламенту, але для вашого розуміння ще раз повторю як людина, яка дуже детально вивчала фінансовий звіт і фінансові плани «Енергоатома», що ви зробили. У червні держава удвоє підвищила тарифи для населення, і зараз ці 30 мільярдів, які, очевидно, накопичилися, будуть направлені ні на армію, ні на ВПО, ні на інші потреби, а в Болгарію, щоб там лежали ті реактори. Ця відповідальність на вас. Ось що означає порушення Регламенту.

І колегам, які дуже піклуються про репліки, я хотів би нагадати, що треба визначитися: або ви за менші тарифи, або давайте скажемо відверто, що ви своїми ж рішеннями проголосували за те, що тарифи знову підвищуються, щоб оплатити цю обладку.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кучеренко. Будь ласка.

КУЧЕРЕНКО О.Ю., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»).* Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, дійсно, мені трохи дивно чути від представників політичних сил, які останні 10 років впроваджують ринкові ціни на газ, ринкові тарифи на електроенергію, якісь волення про тарифи. Ну, цинічно це виглядає. Але справа не в тому. Закон прийнято, життя продовжується, і я звертаю увагу керівництва країни, керівництва уряду та Верховної Ради, що насправді ми не проголосували основний закон, – не дали дозвіл на будівництво енергоблоків № 3 та № 4. Звертаю увагу колег і «слуг народу». Легітимізувати процес будівництва ви зможете саме тоді, коли у Верховній Раді буде проголосовано закон про дозвіл будівництва разом з техніко-економічним обґрунтуванням (ТЕО). У вас є шанс це зробити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Переходимо до наступного питання порядку денного – проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення функціонування індустріальних парків» ([№ 12117](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою.

«За» – 194.

Рішення прийнято.

Для доповіді запрошується заступник голови Комітету з питань економічного розвитку Кисилевський Дмитро Давидович. Він виступить від авторів і від комітету. Будь ласка, 4 хвилини.

КИСИЛЕВСЬКИЙ Д.Д., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (одномандатний виборчий округ № 24, Дніпропетровська область, політична партія «Слуга народу»). Добрий день, шановні колеги! Нарешті ми розглядаємо цей законопроект. На ваш розгляд пропонується проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення функціонування індустріальних парків» (№ 12117).

В економічному комітеті, як і в ряді інших комітетів, є важлива практика відслідковування раніше прийнятого законодавства. У 2021 році ми внесли суттєві зміни до законодавства про індустріальні парки. До того часу вони існували здебільшого на папері, хоча в усьому світі це надзвичайно ефективний спосіб залучення інвестицій у громади.

Після внесення нами змін ця сфера почала розвиватися. У середині 2022 року ми додатково підживили її податковими та митними стимулами. Потім приймали ряд точкових змін, і спільно з Міністерством економіки домоглися фінансування з бюджету на розвиток цієї сфери.

Ми провели десятки заходів у регіонах, багато хто з вас особисто брав участь в цих заходах, забезпечували обмін досвідом між громадами і, зрештою, стимулювали конкуренцію між громадами щодо залучення інвестицій.

Колеги, станом на сьогодні завдяки нашій політиці ми маємо такий результат: в індустріальних парках вже побудовано чи будується прямо зараз 25 заводів. Це підприємства з виробництва продуктів харчування, агропереробки, будівельних матеріалів, машинобудування, деревообробки та інші. Побудовано понад 100 тисяч квадратних метрів промислової нерухомості для прийняття релокованих чи нових підприємств і майже 200 МВт електричної потужності для приєднання нових підприємств. Це результат дії запровадженої нами політики.

Водночас практика реального розвитку цієї сфери порушила ряд питань, які у 2021 році просто не могли виникнути через те, що тоді індустріальні парки майже не функціонували. У співпраці з широким колом стейкхолдерів автори напрацювали зміни, які мають врегулювати ті питання, які зараз потребують залучення подальших інвестицій. Тобто це не про революцію, а про планомірне еволюційне вдосконалення законодавства.

Отже, коротко охарактеризую, які саме зміни пропонуються. Це чітке розмежування функцій всіх суб'єктів індустріального парку; надання можливості ініціатору індустріального парку одночасно бути керуючою компанією в одній юридичній особі; розширення переліку видів діяльності учасника індустріального парку, зокрема йдеться про можливість власної генерації електроенергії; розширення переліку об'єктів, які можуть

розміщуватися в межах індустріального парку (це, зокрема, стореджі, об'єкти альтернативної енергетики); врегулювання процедури збільшення та зменшення площі індустріального парку і таке інше.

За результатами обговорення народні депутати України члени комітету прийняли рішення внести на розгляд Верховної Ради України проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення функціонування індустріальних парків» (№ 12117), рекомендувати включити його до порядку денного сесії Верховної Ради України та за результатами розгляду в першому читанні прийняти за основу.

Беручи до уваги висновок Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради України щодо усунення деяких неузгодженостей та врахування висловлених зауважень і пропозицій до законопроекту, комітет також ухвалив рішення звернутися до Голови Верховної Ради України з пропозицією оголосити відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України під час розгляду даного законопроекту на пленарному засіданні про необхідність внесення пропозицій і поправок щодо виправлення уточнень, усунення помилок та суперечностей у тексті законопроекту, інших структурних частинах зазначеного законопроекту та/або інших законодавчих актів, що не були предметом розгляду в першому читанні та відповідають предмету правового регулювання законопроекту.

Шановні колеги, прошу вашої підтримки цього важливого законопроекту. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Запишіться, будь ласка, на обговорення від депутатських фракцій і груп: два – за, два – проти.

Заремський, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

ЗАРЕМСЬКИЙ М.В., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 202, Чернівецька область, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Марчуку Ігорю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ігор Петрович Марчук.

МАРЧУК І.П. Дякую. Колеги, насправді це, дійсно, еволюція поточного законодавства, яка передбачає вдосконалення умов залучення національних та міжнародних інвестицій в економіку України. Ми певний час тому в нашому комітеті запровадили таку практику, і вона, дійсно, підтвердила свою ефективність.

Законопроект № 12117 саме про таку еволюцію. Є ряд запропонованих змін, я зупинюся на деяких. Ми запроваджуємо поняття еко-індустріального парку, врегульовуємо правила розміщення в межах індустріального парку інших об'єктів, окрім промислових, визначаємо процедури переходу права власності

на землю від ініціатора індустріального парку до іншої юридичної особи тощо. Тобто це все те, що необхідно для покращення нашого інвестиційного клімату.

Користуючись нагодою, також хочу нагадати, що 1 гектар працюючого індустріального парку забезпечує 50 робочих місць, а кожна гривня, яка вкладається в інфраструктуру індустріального парку, здатна додатково залучити 4 гривні прямих інвестицій, а також 19 гривень – у вигляді податків до бюджетів усіх рівнів. Окремо хочу зазначити, що індустріальні парки є ефективним інструментом залучення інвестицій в територіальні громади. На сьогодні в Україні зареєстровано вже 100 індустріальних парків, створено майже 3 тисячі нових робочих місць, залучено 8 мільярдів інвестицій.

Дякую, що до цього часу підтримували наші законодавчі ініціативи і прошу вас не стримувати себе надалі. Прошу підтримати даний законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ярослав Іванович Руцишин, фракція «Голос». Будь ласка.

РУЦИШИН Я.І., секретар Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (одномандатний виборчий округ № 117, Львівська область, політична партія «Голос»). Фракція «Голос». Шановні колеги, я почну, можливо, з таких само собою зрозумілих речей, які, на жаль, не надто зрозумілі для більшості голів наших громад, що теперішній світовий прогрес штовхають уперед не корисні копалини і не всесвітні корпорації, а здатність громад сконцентрувати в себе талановитих людей, поселити їх близько один біля одного, відповідно забезпечити обмін ідеями, інформацією, що врешті-решт приведе до кластеризації цих процесів.

Тим, хто займається урбаністикою, напевно, відомо, що Річард Флорида у своїй книзі «Криза урбанізму. Чому міста роблять нас нещасними» навів статистичні дані, що збільшення такої концентрації приводить до підвищення удвоє продуктивності праці, інноваційності, збагачення на 15 відсотків громад. Цей законопроект саме про таку концентрацію, тобто це наступний крок після першої ітерації законодавства, яка була про створення інструментів для залучення інвестицій у громади. У цьому залі йшлося про бажання створити конкуренцію. Друга ітерація – це наступний щабель, де йдеться про спеціалізацію цих парків, про можливість концентрації, а також, само собою, про покращення законодавства. І тут можна вказати на системність роботи команди, яка працювала над тим законодавством, оскільки після першої ітерації вона поїхала в поля, так би мовити, де є правозастосовча діяльність з приводу цього нормативного акта, і відслідкувала всі вищеперелічені помилки. Отже, цей законопроект також поправляє регулювання суспільних відносин з цього приводу. Агітую голосувати за для громад.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ніна Петрівна Южаніна, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

ЮЖАНИНА Н.П., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги, просила б читати всі законопроекти не через слово і не через рядок, тоді все буде зрозуміліше. Цього разу законопроектом № 12117 пропонується розширити види діяльності для інвестиційних проєктів, які можуть реалізовуватися в індустріальних парках, додається зберігання, а також вироблення енергії з будь-яких джерел, на сьогодні – лише з альтернативних джерел енергії.

Чим цікаві індустріальні парки? Це, дійсно, звільнення на 10 років від сплати податку на прибуток. Крім того, за останні п'ять років уже передбачено звільнення від сплати ввізного мита та ПДВ на устаткування і обладнання, компенсація з бюджету до 50 відсотків витрат на облаштування інфраструктури. У 2024 році вже витрачено 925 мільйонів гривень, порахованого ефекту я не бачу, лише теоретичні припущення.

А що ще в цьому проєкті? Зберігається право компаніям з російським капіталом до 10 відсотків бути ініціаторами створення керуючими компаніями чи учасниками індустріального парку. Скасовується верхня межа у 1000 гектарів для максимальної площі індустріального парку. Наслідок – з бюджету буде збільшено видатків на часткове облаштування таких парків. Виключається обов'язок працевлаштування в індустріальному парку робітників ліквідованого державного або комунального підприємства, майно якого передано керуючій компанії індустріального парку, і так далі.

Я просто хотіла б звернути увагу Комітету з питань економічного розвитку. Ви кажете, що відслідковуєте тенденції роботи в індустріальному парку. Вибаچه, я впевнена, що, враховуючи стан економіки на сьогодні, такий підхід має бути до всіх підприємств незалежно від того, чи вони працювали раніше, чи будуть працювати в майбутньому. Тому економічний комітет має реагувати зараз на стан економіки, як такий...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вельможний, група «Довіра».

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А., член Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (одномандатний виборчий округ № 112, Луганська область, самовисуванець). Луганщина, депутатська група «Довіра». З початку роботи Верховної Ради України дев'ятого скликання ми постійно займаємося розвитком індустріальних парків. Ця тема є однією з найбільш опрацьованих на законодавчому рівні.

Депутатська група «Довіра» підтримує цей законопроект у першому читанні з подальшим його доопрацюванням, але я хотів би звернути увагу на

більшу проблему, яка не розв'язується вже майже 11 років. У березні 2014 року в Україні з'явилися перші переселенці. Фактично з того часу не будувалося житло для постійного проживання ВПО. Державою не створені нові робочі місця з гідною зарплатою, але при цьому уряд рік тому скасував державну допомогу для більшості переселенців. Люди втратили все, а над ними продовжують знущатися.

Окрім державної політики повинні бути гранти для створення власного малого та середнього бізнесу, тренінги та навчання щодо перекваліфікації. Люди мають знати, що такі освітні програми є і вони з легкістю можуть опанувати нову професію, яка буде затребуваною та високооплачуваною.

Я щодня спілкуюся з мешканцями рідної Луганщини, вони сподіваються лише на себе та не вірять у державні інституції, але так само продовжують любити Україну та залишаються в ній, незважаючи ні на що. Якщо ми хочемо розвивати нашу державу, робити все для того, щоб громадяни залишилися жити в Україні, ми насамперед маємо підтримувати ті ініціативи, які направлені на покращення благополуччя українців. Без людей не буде держави.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гнатенко, група «Відновлення України». Будь ласка, 1 хвилина.

Мороз. Будь ласка.

МОРОЗ В.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 59, Донецька область, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановний пане Голово, шановні колеги! Як відомо, через війну ми втратили значну частину промислових потужностей, тисячі підприємств припинили роботу, а мільйони наших громадян виїхали за кордон в пошуках безпеки, роботи. Одним з головних завдань на сьогодні є економічне відродження країни. Індустріальні парки здатні перезапустити промисловий сектор, залучити інвестиції та, найголовніше, створити робочі місця для українців.

Що змінить прийняття цього законопроекту? Запроваджується поняття еко-індустріальні парки, де підприємства працюватимуть за принципом взаємодопомоги. Відходи однієї компанії можуть стати ресурсами для іншої. Це дасть змогу зменшити витрати виробництва та знизити негативний вплив на довкілля. Спрощується реєстрація та управління парками, що допоможе швидше запускати нові підприємства. Дозволяється збільшувати...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Займіть, будь ласка, свої робочі місця, переходимо до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення функціонування індустріальних парків» ([№ 12117](#)) за основу з доопрацюванням

положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України. Прошу голосувати.

«За» – 244.

Рішення прийнято.

Законопроект прийнято в першому читанні.

Прошу показати по фракціях і групах.

Наступне питання – проект Закону «Про кредитну історію» ([№ 12260](#)). Це також перше читання.

Ставлю на голосування пропозицію розглянути це питання за скороченою процедурою.

«За» – 212.

Рішення прийнято.

Для доповіді від авторів і від комітету запрошується заступниця голови комітету голова підкомітету Комітету з питань фінансів, податкової та митної політики Ольга Михайлівна Василевська-Смаглюк. Будь ласка, 4 хвилини.

ВАСИЛЕВСЬКА-СМАГЛЮК О.М., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ № 96, Київська область, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, Комітет Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики на своєму засіданні 23 січня 2025 року розглянув проект Закону «Про кредитну історію» та ухвалив рішення рекомендувати Верховній Раді України включити зазначений проект до порядку денного тринадцятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання і за наслідками розгляду прийняти його в першому читанні за основу.

Колеги, цим законопроектом ми нічого не продаємо і нічого не купуємо, прошу звернути вашу увагу на його актуальність. Попри війну в Україні, активно розвивається кредитування, відтак надійність і актуальність інформації про кредитну історію в процесі видачі кредиту стає критично важливим питанням. Українське бюро кредитних історій хоч і не приймає рішень про видачу кредитів напряду, але дані, які вони надають, є фундаментальними для прийняття рішень фінансовими установами.

Чинне законодавство, що регулює питання формування кредитної історії, на жаль, має суттєві прогалини. Наприклад, на ринку існує проблема задвоєння інформації, а також нерідко кредитори на певному етапі припиняють оновлювати інформацію про погашення кредиту. Для галузі немає загального стандарту захисту інформації. Також зараз неможливо здійснити автоматизовану перевірку актів цивільного стану особи під час оцінки кредитоспроможності, що створює можливості для шахрайства і взяття кредитів на тих, хто помер або зник безвісти.

У законопроекті пропонується кілька важливих інновацій для виправлення таких недоліків. Насамперед це запровадження системи регулярного автоматичного оновлення інформації про виконання грошових зобов'язань. Впровадження єдиного ідентифікатора кредитних правочинів, що забезпечить актуальність даних про обсяги грошових зобов'язань і зменшить можливості для маніпуляцій. Встановлюється право регулятора впроваджувати вимоги до кіберзахисту та інформаційної безпеки Бюро кредитних історій, що надзвичайно важливо під час можливих загроз з боку російської федерації. Створюється механізм обміну даними з державними реєстрами, з метою перевірки наявності у особи статусу зниклої безвісти чи реєстрації факту смерті, що також дуже важливо, бо шахрайських схем з картками загиблих чи зниклих безвісти військовослужбовців надзвичайно багато, тож таким чином їх можна нівелювати.

До того ж у законопроекті передбачається впровадження електронних інструментів захисту прав споживачів. Зокрема, спрощується процедура доступу до власної кредитної історії та механізми виправлення недостовірних даних і запроваджується механізм повідомлення всіх кредиторів про небажання людини оформлювати кредит. Останнє стане захистом для тих наших громадян, які прагнуть захиститися від шахраїв. Вони зможуть подати відповідну заяву до бюро кредитних історій, яка дублюватиметься в іншому бюро кредитних історій, і не дозволить шахраям отримати доступ до кредитних ресурсів цієї особи.

Прошу підтримати цей важливий законопроект, який захищає людей від шахраїв.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Запишіться, будь ласка, на обговорення від депутатських фракцій і груп: два – за, два – проти.

Задорожний, «Слуга народу». Будь ласка.

ЗАДОРОЖНИЙ А.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнаціональних відносин (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановний головуєчий, прошу передати слово Ользі Василевській-Смаглюк.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, пані Ольго.

ВАСИЛЕВСЬКА-СМАГЛЮК О.М. Шановні колеги, чинний закон про бюро кредитних історій народився 20 років тому, тож його слід оновлювати. У цьому законопроекті вже зараз впроваджується багато актуальних речей, що дозволять полегшити громадянам доступ до кредитів (брати їх чи не брати), а бюро кредитних історій автоматично оновлювати інформацію. Це поліпшить

розслідування шахрайських злочинів, а також захистить шляхом кіберзахисту бюро кредитних історій від втручання ворожих держав.

Кожен з вас щодня отримує дуже багато звернень від громадян, які постраждали від шахрайських схем, від того, що хтось взяв кредит на родича. Також шахраї беруть кредити на ім'я військових, які служать, зниклі безвісти або загинули. Прийняття цього законопроекту дасть змогу поліції швидко розслідувати такі злочини.

Відтак прошу підтримати цей надзвичайно важливий для громадян України законопроект, оновити архітектуру бюро кредитних історій, що дозволить швидко обмінюватися інформацією і вирішувати питання платоспроможності кожної особи, яка хоче взяти кредит.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Володимир В'ятрович, фракція «Європейська солідарність».

Ніна Петрівна Южаніна.

ЮЖАНИНА Н.П. Шановні українці, інформація, яка накопичується в бюро кредитних історій, використовується банками та фінансовими установами для аналізу платоспроможностей позичальників, запобігання шахрайству, підвищення фінансової дисципліни, прискорення ухвалення рішень під час надання кредитів. Чи існує проблема в чинному законодавстві? Звісно, існує, тому що базовий закон працює з 2005 року. Навіть народні депутати цього скликання вже декілька разів вносили до нього зміни.

Назву основні проблеми. Це підтримання актуальності інформації в реєстрах, а також відповідальність за передачу недостовірної інформації до бюро кредиторам, яких НБУ виводить з ринку.

Що передбачено в законопроекті № 12260? Створюється правова колізія із прийнятим у першому читанні в листопаді 2024 року базовим проектом закону [№ 8153](#) про захист персональних даних, у якому імплементується загальний регламент про захист даних. Концепція регулювання бюро кредитних історій відповідно до даного законопроекту потребує узгодження в багатьох частинах.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України у своєму висновку на 14 сторінках зазначає, що проекту бракує ясності, простоти викладення положень, що впливає на доступність та рівень розуміння їх змісту, зважаючи на те, що адресатами закону є також громадяни, які зазвичай не володіють спеціальними знаннями та навичками.

Під час розгляду даного законопроекту ми також забули про рішення Конституційного Суду України 2013 року, який зазначив, що особа споживача вважається слабкою стороною в договорі та підлягає особливому правовому захисту з урахуванням принципів справедливості, добросовісності і розумності. Цього в проекті немає, він потребує доопрацювання до другого читання. У першому читанні наша фракція підтримати його не зможе.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мороз, група «Відновлення України». Будь ласка.

МОРОЗ В.В. Прошу передати слово Бурмічу Анатолію Петровичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бурміч Анатолій Петрович.

БУРМІЧ А.П., *член Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»).* Шановна президіє, шановні колеги! Я не буду повторювати всі позитивні сторони цього законопроекту, він корисний і його потрібно приймати. Хочу звернути увагу лише на один момент. У цьому законопроекті передбачено, а саме законом ми закладаємо, що до бюро кредитних історій мають і матимуть доступ 29 країн. У мене таке запитання: а чи маємо ми до їхніх таких самих бюро кредитних історій доступ? Законом це не передбачено.

Тому в першому читанні ми підтримаємо цей законопроект і до другого читання внесемо поправку, щоб обмін кредитними історіями країн відбувався через відповідні бюро на взаємній, договірній основі, щоб ми в Україні також могли викривати і мати інформацію про їхніх шахраїв. Тому що сьогодні в нас працює багато представників в наглядових радах, в дорадчих комісіях, усюди, тож ми повинні мати про них інформацію.

У першому читанні ми підтримаємо цей законопроект і будемо вносити поправки.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павло Андрійович Бакунець, група «Довіра». Будь ласка.

БАКУНЕЦЬ П.А. Група «Довіра». Дякую. Звичайно, сьогодні багато родин стикаються з великою проблемою, що на їхніх родичів, які, на превеликий жаль, через війну вважаються зниклими безвісти, беруть кредити, застосовують різну форму шахрайства. Це важливий законопроект, він, власне, про актуалізацію даних бюро кредитних історій, де їх беруть і фінансові установи, і банки. Його прийняття допоможе родинам зниклих безвісти розв'язати проблеми, які їм створюють шахраї, а правоохоронним органам боротися з шахрайством.

Тому ми підтримаємо його в першому читанні з наступним доопрацюванням.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ще є бажуючі виступити?

Крулько, фракція «Батьківщина». Будь ласка, 1 хвилина.

КРУЛЬКО І.І., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Здавалося б, цей законопроект повинен нас наближати до права Європейського Союзу. Дійсно, у ньому є позитивні норми, але водночас хочу звернути увагу на таке.

Шановні колеги, чи знаєте ви, що у цьому законопроекті розширюється перелік персональних даних, які особа вимушена буде надавати кредиту, а також колекторним організаціям? Це інформація навіть про близьких родичів, про доходи особи, яка навіть не є поручителем, про склад сім'ї. Це не ті вимоги, які перед нами ставить Європейський Союз на шляху інтеграції до ЄС.

У зв'язку з цим ми вважаємо, що не можемо знову приймати законопроекти, які розширюють можливості для колекторів, які завжди будуть у вигірній ситуації, у той час...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, переходимо до голосування. Прошу зайняти свої робочі місця.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про кредитну історію» ([№ 12260](#)) за основу. Прошу голосувати.

«За» – 211.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про направлення даного законопроекту головному комітету для підготовки до повторного першого читання. Прошу голосувати.

«За» – 212.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про повернення цього законопроекту суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання. Прошу голосувати (*Шум у залі*).

Пане Гевко, ви зараз на своєму місці?

Зупиніть голосування.

Володимире, ви зараз на своєму місці?

Системо «Рада», картка на місці народного депутата Гевка не спрацювала, мабуть, збій. Перевірте, будь ласка, і картку Василевської-Смаглюк також (*Шум у залі*).

Не голосувати? Колеги, ну, ми ж у процесі голосування, тож не можемо зараз його зупинити. Давайте вже доведемо це питання до фіналу, а далі вирішуватимемо.

Ставлю на голосування пропозицію про повернення цього законопроекту суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання.

«За» – 218.

Рішення не прийнято (*Шум у залі*).

У нас ще є варіант – опублікувати для всенародного обговорення. Може, на це будуть голоси. Давайте спробуємо, щоб не втрачати законопроект, люди ж працювали.

Відповідно до пункту 4 частини першої статті 114 Регламенту Верховної Ради України ставлю на голосування пропозицію про опублікування для всенародного обговорення в газеті «Голос України» і подання на повторне перше читання проекту Закону «Про кредитну історію» (№ 12260). Прошу голосувати.

«За» – 226.

Рішення прийнято.

Уперше в історії на тринадцятій сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання законопроект спрямовано на всенародне обговорення. Бачите, тринадцята сесія вміє дивувати.

Шановні колеги, повідомляю, що розгляд питань порядку денного на сьогодні не завершено, але ми перериваємо свою... Місію? Ні... *(Шум у залі)*.

Дякую всім за результативну роботу. Оголошую перерву в нашому пленарному засіданні. Про час і місце його продовження вам буде повідомлено завчасно. Нагадую про необхідність непоширення інформації щодо його початку.

Працюємо далі заради майбутнього нашої держави.

Слава Україні!